

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

**Νεοελληνική Γλώσσα
Β΄ Γυμνασίου
Τίτλος:
«Μια διαφορετική εφημερίδα»**

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΡΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Θεσσαλονίκη 2012**

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Μια διαφορετική εφημερίδα

Δημιουργός

Θεοδώρα Τριαντοπούλου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Β' Γυμνασίου

Χρονολογία

Ιούνιος 2012

Διδακτική/θεματική ενότητα

6^η Ενότητα: Παρακολουθώ, Ενημερώνομαι και ψυχαγωγούμαι από διάφορες πηγές (Α' και Δ' Μέρος).

1^η Ενότητα: Από τον τόπο μου σε όλη την Ελλάδα (Δ2 τρόποι ανάπτυξης παραγράφων).

2^η Ενότητα: Ζούμε με την Οικογένεια (Δ2, Περίληψη κειμένου-πλαγιότιτλοι).

8^η Ενότητα: Συζητώντας για σύγχρονα κοινωνικά θέματα (Γ2, Πολυλεκτικά σύνθετα).

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

8-13 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας με διαδραστικό πίνακα ή βιντεοπροβολέα, αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: μπορεί να αξιοποιηθεί το περιβάλλον wiki για δημοσίευση/ανάρτηση των εργασιών.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το σενάριο προϋποθέτει:

- Τη χρήση Εργαστηρίου Πληροφορικής για 4 διδακτικές ώρες και τη χρήση προτζέκτορα ή διαδραστικού πίνακα για 3 διδακτικές ώρες.
- Επαρκή γνώση από εκπαιδευτικό και μαθητές των λογισμικών γενικής χρήσης (επεξεργαστής κειμένου, λογισμικό παρουσίασης).
- Εξοικείωση εκπαιδευτικού και μαθητών με το εργαλείο Publisher της Microsoft και με το περιβάλλον wiki, στην περίπτωση που το τελικό παραδοτέο των μαθητών αναρτηθεί σε αυτό περιβάλλον.
- Εξοικείωση του εκπαιδευτικού με τη διδασκαλία σε ομάδες.
- Εξοικείωση των μαθητών με τα κειμενικά είδη της περίληψης και του άρθρου.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

-

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο θεματικά συσχετίζεται με τα ακόλουθα:

- Νότα Σεφερλή, «Από το περίπτερο στο web και από τα πρωτοσέλιδα στις αρχικές σελίδες: οι περιπέτειες ενός σύγχρονου αναγνώστη», Νεοελληνική Γλώσσα, Β΄ Λυκείου, 2012.
- Πανταζής Μητελούδης, «Παρουσίαση είδησης και σχολιασμός», Νεοελληνική Γλώσσα, Β΄ Λυκείου, 2012.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο σενάριο αυτό οι μαθητές σε ομάδες συλλέγουν ειδήσεις με θετικό πρόσημο ή αισιόδοξο μήνυμα από τον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους και αφού τις παρουσιάσουν στην ολομέλεια της τάξης, ανασυνθέτοντας και

μετασχηματίζοντας το υλικό δημιουργούν μία μικρή εφημερίδα που απευθύνεται στη σχολική κοινότητα αξιοποιώντας το εργαλείο Publisher της Microsoft. Τα έντυπα/εφημερίδες που δημιουργούν παρουσιάζονται στην ολομέλεια και αξιολογούνται με συγκεκριμένα κριτήρια οι επιλογές των μαθητών. Προκειμένου οι μαθητές να αντιληφθούν ότι η λογική και οι γλωσσικές επιλογές στο στήσιμο ενός ενημερωτικού εντύπου δεν είναι ουδέτερες και να αποκτήσουν ενσυναίσθηση για τις επιλογές τους κατά τον σχεδιασμό του δικού τους εντύπου αλλά και κατά την αξιολόγηση του εντύπου των άλλων ομάδων, το σενάριο ξεκινά από τη μελέτη και την αποδόμηση πρωτοσέλιδων του έντυπου τύπου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το παιδαγωγικό πλαίσιο εφαρμογής του σεναρίου αντλεί βασικές αρχές από τη θεωρία του κοινοτικού εποικοδομητισμού (communal constructivism), σύμφωνα με την οποία οι μαθητές οικοδομούν τη γνώση τους ενεργά μαζί με τους άλλους και για τους άλλους σε ένα συνεργατικό περιβάλλον (Holmes et.al. 2001). Οι δραστηριότητες οργανώνονται με τη μορφή project. Οι μαθητές δουλεύοντας σε ομάδες και περνώντας από δύο φάσεις διερεύνησης και ανατροφοδότησης συνθέτουν το δικό τους έντυπο ενημέρωσης. Ο εκπαιδευτικός έχει καθοδηγητικό, βοηθητικό και συντονιστικό ρόλο. Σχεδιάζει τις δραστηριότητες, υποβοηθά το έργο των ομάδων, συντονίζει τη διαδικασία της μάθησης, παρεμβαίνει όπου κρίνει απαραίτητο για να τονίσει, να διορθώσει, να εστιάσει και να συνοψίσει όσα παρουσιάζονται από τις ομάδες. Η διαδικασία της αξιολόγησης δίνει έμφαση σε ποιοτικές περιγραφές και λιγότερο σε ποσοτικές και απαιτεί την ενεργητική συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων (μαθητών και εκπαιδευτικού) στη "συνεταιριστική οικοδόμηση της" (Σαπουντζής 2011: 167-168).

Στο σενάριο υιοθετούνται στοιχεία του κινήματος των Πολυγραμματισμών, στο πλαίσιο του οποίου η επίδραση των νέων τεχνολογιών διαμόρφωσε μια νέα

πραγματικότητα, στην οποία το νόημα παράγεται με τρόπους που είναι όλο και περισσότερο πολυτροπικοί (Kalantzis & Cope 1999). Η προσέγγιση της διδασκαλίας γίνεται με βάση τα κειμενικά είδη στη μη ρυθμιστική της εκδοχή. Δίνεται έμφαση στην παραγωγή λόγου και ως ατομική αλλά και ως συνεργατική διαδικασία, ενώ το γράψιμο αντιμετωπίζεται ως μια δυναμική διαδικασία. Στο σενάριο καλλιεργείται και ο κριτικός γραμματισμός. Οι μαθητές εστιάζουν στα λεξικογραμματικά φαινόμενα, για να κατανοήσουν τη βαθύτερη ιδεολογία που διαπερνά τα ειδησεογραφικά κείμενα και την οργάνωση ενός ενημερωτικού εντύπου.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Στο σενάριο αυτό επιδιώκεται η επαφή των μαθητών με έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές ενημέρωσης, προκειμένου να καλλιεργηθούν και ως κριτικοί αναγνώστες, αλλά και ως δημιουργοί πολυτροπικών ενημερωτικών κειμένων.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Αναμένεται οι μαθητές:

- να έλθουν σε επαφή με τον κόσμο της ενημέρωσης, έντυπης και ηλεκτρονικής
- να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα ενημέρωσης
- να αποκτήσουν κριτική στάση σε κείμενα και πηγές ενημέρωσης
- να καλλιεργηθούν και ως κριτικοί αναγνώστες, αλλά και ως δημιουργοί πολυτροπικών ενημερωτικών κειμένων
- να συνθέσουν τις γνώσεις τους για τον κόσμο της έντυπης ενημέρωσης δημιουργώντας ένα δικό τους έντυπο/εφημερίδα με ειδήσεις που οι ίδιοι συνέλεξαν.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Αναμένεται οι μαθητές:

- να προσεγγίσουν το φαινόμενο της ονοματοποίησης
- να συνειδητοποιήσουν τον ρόλο που παίζει η σειρά των όρων στη διαφορετική μετάδοση ενός μηνύματος.

Γραμματισμοί

Κλασικός Γραμματισμός

Οι μαθητές ασκούνται:

- στην παρουσίαση των απόψεων/συμπερασμάτων τους στην ολομέλεια και στην παρακολούθηση των παρουσιάσεων άλλων ομάδων
- στον μετασχηματισμό και στην πύκνωση κειμένων και στη συμπαραγωγή γραπτού λόγου, σύμφωνα με τις ανάγκες της επικοινωνιακής περίπτωσης
- στην ανάπτυξη επιχειρηματολογίας αξιοποιώντας κυρίως την τεχνική της αιτιολόγησης
- στο κειμενικό είδος της περίληψης και του άρθρου.

Νέοι Γραμματισμοί

Οι μαθητές ασκούνται:

- στην αναζήτηση, κριτική επεξεργασία ειδήσεων με βάση κριτήρια στη διαμόρφωση των οποίων συμμετέχουν και οι ίδιοι τους
- στην παρουσίαση των απόψεων και των συμπερασμάτων τους με την αξιοποίηση του λογισμικού παρουσίασης
- στον μετασχηματισμό και την πύκνωση κειμένων και στη συνεργατική παραγωγή λόγου αξιοποιώντας τις δυνατότητες του επεξεργαστή κειμένου
- στη συνεργατική δημιουργία πολυτροπικού κειμένου (ενημερωτικό έντυπο/εφημερίδα) αξιοποιώντας το Publisher της Microsoft.

Κριτικός Γραμματισμός

Οι μαθητές:

- ασκούνται στον κριτικό σχολιασμό πρωτοσέλιδων, κειμένων από το διαδίκτυο που συλλέγουν για την εργασία τους και των πολυτροπικών κειμένων (εντύπων ενημέρωσης) που οι ίδιοι δημιουργούν
- αναμένεται να αντιληφθούν ότι η λογική τόσο στο στήσιμο ενός ενημερωτικού εντύπου όσο και οι γλωσσικές επιλογές στους τίτλους, στην προβολή ή εστίαση των ειδήσεων δεν είναι ουδέτερες.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Πηγή έμπνευσης και αφετηρία του σεναρίου αποτέλεσαν οι δύο ακόλουθοι άξονες:

1. Η είδηση με τίτλο «[Εφηβοί άγγελοι καλών ειδήσεων](#)» στην εφημερίδα Καθημερινή, που αφορά στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα «positive thinking», στο οποίο συμμετέχουν μαθητές γυμνασίων και λυκείων από την Ελλάδα, τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία και τη Σλοβακία. Οι μαθητές αποδελτιώνουν πληροφορίες με θετικό πρόσημο ή αισιόδοξο μήνυμα που διατίθενται στο Διαδίκτυο και στον Τύπο, τις μεταφράζουν στα αγγλικά, τις ταξινομούν ανάλογα με την κατηγορία (πολιτική, επιστήμη, αθλητικά, καλλιτεχνικά, περιβάλλον) και τις παρουσιάζουν στην ιστοσελίδα θετικών ειδήσεων www.positivenews.ro. Μέσα από τη δραστηριότητα αυτή ασκείται η κριτική τους ικανότητα, βελτιώνονται οι γλωσσικές τους δεξιότητες, εκπαιδεύονται στην ομαδική δουλειά και συνηθίζουν να βλέπουν το ποτήρι μισογεμάτο και όχι μισοάδειο.
2. Το Κείμενο 8 του βιβλίου της Νεοελληνικής Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου (σελ 96) «Στατιστικός πίνακας αναγνωστών εφημερίδων στην Ελλάδα» που εστιάζει στο γεγονός ότι στις ηλικίες 13-17 συναντάμε το χαμηλότερο ποσοστό αναγνωστών εφημερίδων.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο συνδέεται θεματικά με το Α΄ μέρος της 6^{ης} ενότητας της Νεοελληνικής Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου «Παρακολουθώ, Ενημερώνομαι, Ψυχαγωγούμαι από διάφορες πηγές (ΜΜΕ, Διαδίκτυο)» αλλά και τη διαθεματική εργασία στο τέλος της ενότητας. Επιπλέον, αξιοποιεί από την 1^η Ενότητα το Δ2 μέρος «Τρόποι ανάπτυξης

παραγράφων», από τη 2^η Ενότητα το Δ2, «Περίληψη κειμένου-πλαγιότιτλοι» και από την 8^η Ενότητα: το Γ2, Πολυλεκτικά σύνθετα. Το σενάριο συνάδει:

A) Με τους στόχους του ΔΕΠΣ για τη Β΄ Γυμνασίου, σύμφωνα με τους οποίους οι μαθητές επιδιώκεται:

- *«Να γράφουν την περίληψη ενός κειμένου.*
- *Να συλλέγουν υλικό από διάφορες πηγές και μαθήματα, και να το χρησιμοποιούν για να συνθέτουν απλές εργασίες.*
- *Να κατανοούν τα επιχειρήματα ενός ομιλητή και να κρίνουν τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγει (ο ομιλητής).*
- *Να μάθουν να παρουσιάζουν με επιχειρηματολογία και λογική αλληλουχία τις σκέψεις τους.*
- *Να μάθουν να χρησιμοποιούν μεθόδους για τον έλεγχο και τη βελτίωση των κειμένων που παράγουν.*
- *Να μπορούν να οργανώνουν τον λόγο τους σε ευρύτερο κείμενο προσέχοντας τη συνοχή και συνεκτικότητά του.*
- *Να μάθουν να παρουσιάζουν με επιχειρηματολογία και λογική αλληλουχία τις σκέψεις τους.»*

B) Με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το Γυμνάσιο (2011), σύμφωνα με το οποίο ως ενδεικτικές δραστηριότητες για τη Β΄ Γυμνασίου ορίζονται τα ακόλουθα

- *«Κριτικός σχολιασμός παραδειγμάτων κειμενικών ειδών από το διαδίκτυο»*
- *«Προφορική παρουσίαση μικρής έρευνας και συλλογική αξιολόγηση»*
- *«Αναζήτηση και επιλογή, βάσει κριτηρίων, ορισμένων κειμενικών ειδών (π.χ. ειδησεογραφικών κειμένων) σε έντυπη μορφή, από το διαδίκτυο κτλ.»*
- *«Εντοπισμός σχολίου-γεγονότος-ιδεολογικής οπτικής του αρθρογράφου»*
- *«Πύκνωση κειμένου με εξαγωγή πλαγιότιτλων και ενσωμάτωση σε ευρύτερο κείμενο»*
- *«Αναζήτηση έντυπων ή ψηφιακών κειμένων, σύγκριση πληροφοριών και κριτικός σχολιασμός»*

- «Παραγωγή μονοτροπικών και πολυτροπικών κειμένων, αντιπαραθετική παρουσίασή τους σε διαδραστικό πίνακα και επισήμανση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων τους»
- «Παρουσίαση στην τάξη μικρών ατομικών ή ομαδικών ερευνών που γράφτηκαν στον υπολογιστή με χρήση κειμενογράφου, διορθωτή, λογισμικού επεξεργασίας εικόνας, σελιδοποιητή κτλ., εκπαιδευτικών λογισμικών ή με χρήση των υπηρεσιών και των συνεργατικών εργαλείων του διαδικτύου»

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται στο σενάριο για άμεση πρόσβαση στην πληροφορία (πρωτοσέλιδα εφημερίδων, άντληση ειδήσεων με θετικό πρόσημα) και την άντληση υλικού, υποστηρίζουν τη συνεργατική γραφή προσφέροντας ένα ευέλικτο περιβάλλον για τους μετασχηματισμούς, την πύκνωση και τη δημιουργία κειμένων (λογισμικό παρουσίασης, επεξεργαστής κειμένου), ενώ παράλληλα προσφέρουν ένα δυναμικό περιβάλλον (MS Publisher) για την παραγωγή του πολυτροπικού έντυπου ενημέρωσης ευνοώντας τη δημιουργικότητα των μαθητών.

Κείμενα

Φωτιάδη, Ι. «[Εφηβοί-άγγελοι καλών ειδήσεων](#)», Καθημερινή, 30/7/2011.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Επαφή με το γνωστικό πρόβλημα (1 ώρα)

Παρουσιάζεται στην ολομέλεια το Κείμενο 8 του Σχολικού Βιβλίου Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου «Στατιστικός πίνακας αναγνωστών εφημερίδων στην Ελλάδα» (σελ. 96) και ο εκπαιδευτικός με αφορμή αυτό το κείμενο ξεκινά μια συζήτηση για τις εμπειρίες της καθημερινής ενημέρωσης των μαθητών εστιάζοντας στα ερωτήματα:

- Πόσο κοντά είναι η έρευνα του Κειμένου 8 στη πραγματικότητα του σήμερα στο κομμάτι που αφορά τους εφήβους της ηλικίας σας;

- Ποιοι λόγοι ωθούν τους εφήβους σε αυτή τη στάση;
- Ποια μέσα επιλέγουν οι έφηβοι για την ενημέρωσή τους και ποια θέματα τους ενδιαφέρουν;

Οι απαντήσεις των μαθητών ομαδοποιούνται και καταγράφονται από τον διδάσκοντα στον πίνακα ή στον διαδραστικό πίνακα και σώζονται ως στιγμιότυπο προκειμένου να αξιοποιηθούν σε επόμενη φάση του πρότζεκτ, που αφορά στη συγγραφή του κεντρικού άρθρου του ενημερωτικού εντύπου που θα δημιουργήσουν.

Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει στον διαδραστικό πίνακα την είδηση με τίτλο «[Έφηβοι άγγελοι καλών ειδήσεων](#)» από την εφημερίδα Καθημερινή και συζητά με τους μαθητές την προστιθέμενη αξία που έχει ένα τέτοιο πρότζεκτ για όσους εμπλέκονται σε αυτό. Ο εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές να εμπλακούν σε μία παρόμοια δραστηριότητα, όπου σε ομάδες:

- θα αναζητήσουν στον έντυπο ή στον ηλεκτρονικό τύπο μία είδηση με θετικό πρόσημο, με βάση τα ενδιαφέροντά τους και θα την παρουσιάσουν στην τάξη.
- θα σχεδιάσουν και θα δημιουργήσουν ένα έντυπο/εφημερίδα αξιοποιώντας το Publisher της Microsoft που θα περιέχει τις ειδήσεις που παρουσιάστηκαν από τις επιμέρους ομάδες, σε περίληψη και ένα κύριο άρθρο με τίτλο «Γιατί οι έφηβοι αποτελούν το χαμηλότερο ποσοστό αναγνωστών εφημερίδων;» (Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου, άσκηση 1, σελίδα 97). Τα έντυπα που θα δημιουργηθούν θα παρουσιαστούν στην ολομέλεια της τάξης, ενώ ο τελικός αποδέκτης του εντύπου που θα δημιουργηθεί είναι η σχολική κοινότητα, καθώς όλες οι εργασίες θα αναρτηθούν στο ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου.

Αμέσως μετά καθορίζονται οι γνώσεις που πρέπει να αποκτηθούν προκειμένου το έργο να υλοποιηθεί, διαμορφώνονται τα κριτήρια για το πώς θα γίνει η επιλογή της είδησης και προσδιορίζονται οι φάσεις, το χρονοδιάγραμμα και τα παραδοτέα του έργου. Ο εκπαιδευτικός καλεί τους μαθητές να αρχίσουν από τη μελέτη του έντυπου τύπου, (εστιάζοντας κυρίως στην κριτική ανάγνωση πρωτοσέλιδων), προκειμένου να αποκτήσουν κριτική επίγνωση στο στήσιμο ενός ενημερωτικού εντύπου (δομή

εντύπου, ρόλος των εικόνων και των γραφιστικών μέσων στη μετάδοση των πληροφοριών, γλωσσικές επιλογές τίτλων, θέση των διαφημίσεων), και στη συνέχεια, να προχωρήσουν στην επιλογή/παρουσίαση της δικής τους είδησης και στο στήσιμο του δικού τους εντύπου. Καθορίζονται οι ακόλουθες φάσεις του έργου:

- 1^η Φάση: Κριτική ανάγνωση πρωτοσέλιδων εφημερίδων (4 ώρες)
- 2^η Φάση: Εύρεση είδησης-παρουσίαση στην ολομέλεια της τάξης (3 ώρες)
- 3^η Φάση: Δημιουργία έντυπου/εφημερίδας (5 ώρες)

Στη συνέχεια, συγκροτούνται τριμελείς ή τετραμελείς ομάδες μαθητών ανάλογα με το δυναμικό της τάξης. Η συγκρότηση των ομάδων στην πρώτη τουλάχιστον φάση γίνεται από τον εκπαιδευτικό, ο οποίος τις σχεδιάζει λαμβάνοντας υπόψη τα κοινά ενδιαφέροντα των μαθητών σε θέματα ενημέρωσης, τις ιδιαίτερες δεξιότητες/ικανότητες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας τους (ικανότητα συνεργασίας, μεθοδικότητα, γνώση επεξεργαστή, λογισμικού παρουσίασης), καθώς και τις δεξιότητες εκείνες που θεωρεί ότι θα πρέπει καλλιεργηθούν από τη συμμετοχή τους σε μία συγκεκριμένη ομάδα, ανάλογα με την εγγράμματη ταυτότητά τους. Στη δεύτερη και στην τρίτη φάση της εργασίας, οι μαθητές μπορεί να συγκροτήσουν και μόνοι τους τις ομάδες με κριτήριο τα κοινά ενδιαφέροντα σε θέματα ενημέρωσης και τις μεταξύ τους σχέσεις.

Στη συνέχεια, οι ομάδες αυτοοργανώνονται και καθορίζονται οι επιμέρους ρόλοι των μελών: συντονιστής της συζήτησης, αυτός που συνοψίζει, διαμεσολαβητής ανάμεσα σε μαθητές και διδάσκοντα, χειριστής Η/Υ ή πρακτικογράφος.

1^η Φάση: Κριτική ανάγνωση πρωτοσέλιδων εφημερίδων (4 ώρες)

A) Μελέτη Πρωτοσέλιδων (1 ώρα)

Στο εργαστήριο Πληροφορικής οι μαθητές συνδέονται σε ιστοσελίδα που παρουσιάζει πρωτοσέλιδα εφημερίδων. Κάθε ομάδα επιλέγει ένα διαφορετικό πρωτοσέλιδο απογευματινής εφημερίδας, το μελετά και το συνεπεξεργάζεται κρατώντας σημειώσεις με τη βοήθεια του [Φύλλου Εργασίας 1^{ης} Φάσης](#). Παρατηρεί τη

δομή του, την οργάνωση των κειμένων του, τον ρόλο των εικόνων και των γραφιστικών μέσων στη μετάδοση των πληροφοριών, τις γλωσσικές επιλογές των τίτλων των ειδήσεων, καθώς και τη θέση των διαφημίσεων. Ο εκπαιδευτικός διευκολύνει τις ομάδες των μαθητών σε προβλήματα που ενδεχομένως αντιμετωπίζουν κατά την αποδόμηση των πρωτοσέλιδων.

Β) Οργάνωση ευρημάτων και δόμηση παρουσίασης (1 ώρα)

Στην αίθουσα, οι μαθητές ετοιμάζουν την προφορική τους παρουσίαση: καθορίζουν τον τρόπο που θα αξιοποιήσουν τις σημειώσεις τους, επεξεργάζονται τη διατύπωση των στοιχείων που συνέλεξαν και καθορίζουν τους ρόλους τους κατά την παρουσίαση της εργασίας τους στην ολομέλεια προετοιμάζοντας τη «σκηνική» τους παρουσίαση. Αν ο εκπαιδευτικός κρίνει σκόπιμο, μπορεί να προτείνει στους μαθητές να οργανώσουν σε λογισμικό παρουσίασης ένα συνοδευτικό κείμενο της παρουσίασης με τίτλο «Κριτική ανάγνωση πρωτοσέλιδου εφημερίδας» που θα φωτίζει πτυχές της προφορικής τους παρουσίασης.

Γ) Παρουσίαση εργασιών στην τάξη (1 ώρα)

Οι ομάδες των μαθητών παρουσιάζουν τις εργασίες τους στην τάξη αξιοποιώντας τις σημειώσεις τους (και ενδεχομένως την παρουσίαση που δημιούργησαν), ενώ στον διαδραστικό πίνακα προβάλλεται το πρωτοσέλιδο που επεξεργάστηκαν. Στο τέλος της παρουσίασης σχολιάζουν την πορεία της συνεργασίας τους και τα προβλήματα που αντιμετώπισαν (αυτοαξιολόγηση). Ο εκπαιδευτικός παρεμβαίνει στη διαδικασία κάθε φορά που χρειάζεται να τονίσει, να διευκρινίσει ή να διορθώσει κάτι στην ολομέλεια.

Η ολομέλεια μετά από κάθε παρουσίαση θέτει στην ομάδα διευκρινιστικά ερωτήματα. Επιπλέον, συγκεντρώνει (στο Φύλλο Εργασίας) τους βασικούς τίτλους από κάθε πρωτοσέλιδο που παρουσιάζεται.

Οι προφορικές εργασίες/παρουσιάσεις των μαθητών αξιολογούνται από την ολομέλεια και τον εκπαιδευτικό με κριτήρια που αφορούν στην πληρότητα των πληροφοριών και την αποφυγή ανούσιων λεπτομερειών, στην εκφραστική άνεση

στον προφορικό λόγο, στον συντονισμό των μελών της ομάδων και τέλος, στην επικοινωνιακά αποτελεσματική χρήση του λογισμικού παρουσίασης, στην περίπτωση που αξιολογείται.

Δ) Σύγκριση πρωτοσέλιδων- Συμπεράσματα (1 ώρα)

Στον διαδραστικό πίνακα/προτζέκτορα της αίθουσας προβάλλονται όλα τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων που παρουσιάστηκαν και ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια κατά την οποία:

- συγκρίνονται τα πρωτοσέλιδα ως προς τη δομή και οργάνωση του υλικού τους και συσχετίζονται με τα ενδιαφέροντα των αναγνωστών του κάθε εντύπου
- ανιχνεύεται ο τρόπος που προβάλλεται η ίδια είδηση στα διαφορετικά πρωτοσέλιδα σε σχέση με τη θέση της στο κάθε έντυπο και καθώς και τη γλωσσική εστίαση στον τίτλο της.

Από τη συζήτηση εξάγονται συμπεράσματα που καταδεικνύουν ότι επιλογές στο στήσιμο ενός εντύπου, οι γλωσσικές επιλογές στους τίτλους στην προβολή ή στην εστίαση των ειδήσεων δεν είναι ουδέτερες.

Οι παρουσιάσεις των ομάδων στην πρώτη φάση της εργασίας, όπως και η γενική συζήτηση που ακολουθεί συμβάλλουν στην εξοικείωση των μαθητών με την κριτική ανάγνωση των πρωτοσέλιδων και στην προετοιμασία τους για να φέρουν σε πέρας την επόμενη φάση του πρότζεκτ που σχετίζεται με το σχεδιασμό και την υλοποίηση του δικού τους ενημερωτικού εντύπου.

2^η Φάση: Εύρεση είδησης-παρουσίαση στην ολομέλεια της τάξης (4 ώρες)

Α) Αναζήτηση και επιλογή ειδήσεων από τον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο- Οργάνωση παρουσίασης στην ολομέλεια της τάξης (2 ώρες).

Στην ολομέλεια συζητείται ο τρόπος που θα πρέπει να σκεφτούν οι ομάδες για να επιλέξουν μία είδηση. Καθορίζονται πιθανές θεματικές περιοχές αναζήτησης ειδήσεων (π.χ πολιτισμός, επιστήμη, οικολογία, κοινωνία, κ.λπ.) και προτείνονται πιθανοί ιστότοποι για την εύρεσή τους. Στη διαδικασία αυτή ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι υποβοηθητικός, καθώς συμπληρώνει και βοηθά στην επέκταση

των όσων προτείνονται. Είναι χρήσιμο κάθε μέλος ομάδας να κάνει σχετική προεργασία στο σπίτι για την εύρεση ειδήσεων έτσι ώστε στην τάξη η κάθε ομάδα να συζητήσει προτάσεις των μελών της, προκειμένου να επιλεγεί η είδηση που θα παρουσιαστεί στην ολομέλεια.

Στη συνέχεια, στην αίθουσα ή στο Εργαστήριο Πληροφορικής, η κάθε ομάδα επιλέγει την είδηση που θα παρουσιάσει και τη μελετά με τη βοήθεια του [Φύλλου Εργασίας 2^{ης} Φάσης](#). Οι μαθητές εστιάζουν την προσοχή τους στο περιεχόμενό της είδησης, εντοπίζουν σημεία που ο δημοσιογράφος αφηγείται, περιγράφει, σχολιάζει ή επιχειρηματολογεί, παρατηρούν τους κώδικες που χρησιμοποιούνται στη μετάδοσή της, τη σχέση του τίτλου με το περιεχόμενό της, καταγράφουν την πηγή που τη βρήκαν, την έμφαση που δόθηκε από το μέσο στην προβολή της και τέλος, αιτιολογούν γιατί την επέλεξαν. Αν υπάρχει διαθέσιμος χρόνος, διερευνούν αν και πώς παρουσιάζεται η ίδια είδηση σε άλλα μέσα έντυπα ή ηλεκτρονικά μέσα.

Οι μαθητές, στην αίθουσα ή στο Εργαστήριο Πληροφορικής, οργανώνουν τα στοιχεία που συνέλεξαν μελετώντας την είδηση και ετοιμάζουν την προφορική τους παρουσίαση. Η παρουσίαση εστιάζει: στο περιεχόμενό της είδησης (εφαρμόζουν το αφηγηματικό διάγραμμα, αν πρόκειται για αφήγηση), στον σχολιασμό του τίτλου της, στον σχολιασμό των χρησιμοποιούμενων κωδίκων, στην παρουσίαση της πηγής που τη βρήκαν και στην αιτιολόγηση της επιλογής της είδησης με δύο τουλάχιστον επιχειρήματα. Στην περίπτωση που υπάρχει διαθέσιμος χρόνος, οι μαθητές δημιουργούν και μία συνοδευτική παρουσίαση σε Λογισμικό Παρουσίασης που υποστηρίζει την προφορική παρουσίαση, η οποία με λίγες διαφάνειες θα αποδίδει με λέξεις-κλειδιά τις βασικές πληροφορίες.

Ο εκπαιδευτικός σε όλη αυτή τη φάση διευκολύνει τις ομάδες των μαθητών σε προβλήματα που ενδεχομένως αντιμετωπίζουν κατά την εύρεση ή την επεξεργασία των ειδήσεων. Αν ο εκπαιδευτικός κρίνει ότι οι μαθητές του δυσκολεύονται να φέρουν σε πέρας μία τέτοια αποστολή, θα ήταν χρήσιμη μια εμβόλιμη διδασκαλία με αποδόμηση ενός ειδησεογραφικού κειμένου.

Β) Παρουσίαση της είδησης στην ολομέλεια της τάξης (2 ώρες)

Κάθε ομάδα παρουσιάζει την εργασία της στην ολομέλεια της τάξης, ενώ παράλληλα προβάλλεται στον διαδραστικό πίνακα ή στον προτζέκτορα και το κείμενο της είδησης. Στο τέλος κάθε παρουσίασης οι ομάδες σχολιάζουν την πορεία της συνεργασίας τους και τα προβλήματα που αντιμετώπισαν (αυτοαξιολόγηση). Η ολομέλεια μετά από κάθε παρουσίαση κάνει διευκρινιστικά ερωτήματα. Ο εκπαιδευτικός παρεμβαίνει στη διαδικασία κάθε φορά που χρειάζεται να διορθώσει, να τονίσει ή να διευκρινίσει κάτι στην ολομέλεια. Οι εργασίες στη φάση αυτή αξιολογούνται από την ολομέλεια και τον εκπαιδευτικό με κριτήρια που αφορούν στην πληρότητα των πληροφοριών και την αποφυγή ανούσιων λεπτομερειών, στην εκφραστική άνεση στον προφορικό λόγο και στο συντονισμό των μελών της ομάδων και τέλος, στην επικοινωνιακά αποτελεσματική χρήση του λογισμικού παρουσίασης, στην περίπτωση που αξιοποιήθηκε. Στο κλείσιμο της φάσης αυτής και ανάλογα με τις πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν οι ειδήσεις των παρουσιάσεων, μπορεί να συζητηθούν στην ολομέλεια γενικές παρατηρήσεις των μαθητών που αφορούν τη σύγκριση ανάμεσα στον τρόπο που προβάλλεται μία είδηση στις έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές ενημέρωσης.

3^η Φάση: Δημιουργία έντυπου/εφημερίδας (5 ώρες)

Α) Σχεδιασμός και δημιουργία (3 ώρες)

Οι μαθητές έχουν στη διάθεσή τους σε ηλεκτρονική μορφή όλο το υλικό που παρουσιάστηκε στην τάξη, το οποίο δομούν και μετασχηματίζουν προκειμένου να φτιάξουν το δικό τους έντυπο/εφημερίδα, λαμβάνοντας υπόψη τους ότι αποδέκτης είναι η σχολική κοινότητα. Αυτό θα καθορίσει τις επιλογές και τους μετασχηματισμούς των κειμένων που θα κάνουν. Το έντυπο που θα δημιουργήσουν θα περιέχει κι ένα άρθρο με τίτλο «Γιατί οι έφηβοι αποτελούν το χαμηλότερο ποσοστό αναγνωστών εφημερίδων;».

Τα μέλη της ομάδας συνεδριάζουν.

- Εξετάζουν το υλικό και αποφασίζουν ποια είδηση θα προβάλλουν περισσότερο και ποια λιγότερο και ποιες θα πλαισιώσουν με εικονιστικό υλικό.
- Καταγράφουν τις σκέψεις τους σε μορφή σημειώσεων/σχεδιαγράμματος για τη δομή και το περιεχόμενο του άρθρου. Στη φάση αυτή στο διαδραστικό πίνακα μπορεί να προβληθεί το αρχικό στιγμιότυπο κατά τη φάση της επαφής με το γνωστικό πρόβλημα, όταν το ίδιο θέμα συζητήθηκε στην ολομέλεια.
- Βλέπουν τα δοσμένα πρότυπα στο Publisher και παρατηρούν τη λειτουργικότητα της δομής τους συγκρίνοντας τα με τα πρότυπα των πρωτοσέλιδων που γνώρισαν. Στη συνέχεια, αναλαμβάνουν ρόλους, ανάλογα με την κλίση και τα ενδιαφέροντα τους, προκειμένου να φέρουν σε πέρας το έργο τους και δεσμεύονται να κάνουν τη σχετική προεργασία στο σπίτι:
- Διευθυντής σύνταξης: γράφει το κύριο άρθρο «Γιατί οι έφηβοι αποτελούν το χαμηλότερο ποσοστό αναγνωστών εφημερίδων;»
- Δημοσιογράφοι: πυκνώνουν τα κείμενα, αξιοποιώντας τον επεξεργαστή κειμένου και εντοπίζουν εικονιστικό υλικό
- Σχεδιαστής, μακετίστας εντύπου, γραφίστας: Συγκροτεί μία πρόταση για το στήσιμο του εντύπου.

Στο Εργαστήριο Πληροφορικής η ομάδα συνεδριάζει και:

- Κάνει διορθώσεις στα κείμενα περιλήψεις που δημιούργησαν οι Δημοσιογράφοι, βρίσκουν κατάλληλους τίτλους και ελέγχουν, αν και πώς θα αξιοποιήσουν το εικονιστικό υλικό.
- Κάνουν διορθώσεις και βελτιώνουν το άρθρο του Διευθυντή Σύνταξης.
- Συναποφασίζουν για τη δομή του δικού τους έντυπου ενημέρωσης αξιοποιώντας την πρόταση του Σχεδιαστή. Συζητούν αν θα βάλουν διαφημίσεις και καταλήγουν στα γραφιστικά μέσα που θα αξιοποιήσουν.

Στήνουν το έντυπο κάνοντας τις τελικές διορθώσεις. Ο Σχεδιαστής κάνει τις τελικές διορθώσεις στη μορφοποίηση. Στη φάση αυτή αξιοποιείται το [Φύλλο Εργασίας 3^{ης} Φάσης](#)

Β) Παρουσίαση εντύπου (2 ώρα)

Διαμορφώνονται από την ολομέλεια σε συνεργασία με τον διδάσκοντα τα κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας (αξιοποίηση γνώσεων από το πρώτο στάδιο διερεύνησης, πύκνωση κειμένων, επιχειρηματολογία κύριου άρθρου, πολυτροπικότητα, συνεργασία).

Κάθε ομάδα παρουσιάζει το έντυπο που δημιούργησε και αιτιολογεί τις επιλογές της. Αξιολογεί την πορεία της εργασίας και αξιολογείται από τους άλλους. Συζητούνται στην ολομέλεια το αποτέλεσμα που δημιουργούν οι επιλογές της κάθε ομάδας στο στήσιμο του εντύπου της. Η συζήτηση εστιάζει και στις δεσμεύσεις που δημιουργεί το συγκεκριμένο εργαλείο Publisher. Ο εκπαιδευτικός παρεμβαίνει στη διαδικασία κάθε φορά που χρειάζεται να τονίσει ή να διευκρινίσει κάτι στην ολομέλεια.

Λαμβάνει υπόψη, πέρα από τις ατομικές εργασίες, τη συμβολή τους στις δραστηριότητες και στις εργασίες της ομάδας, καθώς και τη συμμετοχή τους στις συζητήσεις σε επίπεδο ομάδας και τάξης.

Γ) Ανάρτηση ή έκδοση

Οι ομάδες αναλαμβάνουν να αναρτήσουν τις εργασίες τους στο ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1η Φάσης: Κριτική ανάγνωση πρωτοσέλιδων

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Αποστολή σας είναι να μελετήσετε ένα πρωτοσέλιδο εφημερίδας. Η εργασία αυτή θα σας βοηθήσει να ασκηθείτε στην κριτική ανάγνωση των πρωτοσέλιδων εφημερίδων, προκειμένου να αποκτήσετε επίγνωση στο στήσιμο του ενημερωτικού εντύπου που και οι ίδιοι θα δημιουργήσετε.

ΤΡΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συνδεθείτε στην ιστοσελίδα <http://www.frontpages.gr/>. Επιλέξτε το πρωτοσέλιδο μίας ημερήσιας πολιτικής απογευματινής εφημερίδας. Παρατηρήστε την οργάνωση της ύλης του και τη γλώσσα των τίτλων του με άξονα τις ερωτήσεις που ακολουθούν. Δουλεύετε συλλογικά, εξετάζετε όλες τις απόψεις στην ομάδα σας και αφού καταλήξετε, καταγράψτε τις απαντήσεις με μορφή σημειώσεων.

Α) Αναλύοντας το πρωτοσέλιδο (1 ώρα)

1. Καταγράψτε τις πληροφορίες που παίρνετε στο πάνω μέρος ενός πρωτοσέλιδου.

.....
.....
.....

2. Παρατηρήστε αν υπάρχουν περιεχόμενα και σε ποιο σημεία του πρωτοσέλιδου βρίσκονται.

.....
.....

3. Στα περισσότερα πρωτοσέλιδα υπάρχει ένα άρθρο του εκδότη. Εντοπίστε το και αφού κάνετε μία γρήγορη ανάγνωση προσπαθήστε να μαντέψετε τον ρόλο του.

.....
.....

4. Παρατηρήστε και καταγράψτε τον τρόπο που ξεχωρίζουν τα θέματα/ειδήσεις μεταξύ τους;

.....

.....

5. Εντοπίστε τη σημαντικότερη κατά τη γνώμη σας είδηση. Πώς την αναγνωρίζετε; Σε ποιο σημείο του πρωτοσέλιδου τοποθετείται;

.....

.....

6. Σχολιάστε τις γραμματοσειρές που χρησιμοποιούνται και την επιλογή του πάχους τους. Εντοπίστε πληροφορίες που γράφονται με έντονα και με κανονικά γράμματα και προσπαθήστε να ερμηνεύσετε τις συγκεκριμένες επιλογές στη μετάδοση του μηνύματος.

.....

.....

.....

7. Αν υπάρχουν εικόνες, σχολιάστε τον ρόλο τους στη μετάδοση της πληροφορίας.

.....

.....

8. Αν εντοπίζετε διαφημίσεις, παρατηρήστε το σημείο του πρωτοσέλιδου που τοποθετούνται. Προσπαθήστε να τις συσχετίσετε με τα ενδιαφέροντα και το μορφωτικό επίπεδο των αναγνωστών του συγκεκριμένου εντύπου.

.....

.....

9. Από την οργάνωση του πρωτοσέλιδου της εφημερίδας, καταλήξετε σε ένα συμπέρασμα σχετικά με τα ενδιαφέροντα των αναγνωστών

.....

.....

.....

10. Παρατηρήστε συνολικά το λεξιλόγιο των τίτλων του πρωτοσέλιδου. Τι είδους λεξιλόγιο αξιοποιεί (καθημερινές λέξεις, αποφθεγματικές φράσεις, λέξεις με μεταφορική σημασία). Κάντε ένα γενικό σχόλιο.....

.....
.....
.....

11. Παίξτε με τους τίτλους των ειδήσεων Στον πίνακα που ακολουθεί τοποθετήστε έναν τίτλο που αποτελεί ΟΦ, έναν που αποτελεί ΡΦ και έναν που περιέχει στίξη.

A) ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣΕΛΙΔΟΥ ΜΕ ΟΦ

- Βρείτε ένα τίτλο που περιέχει μόνο ΟΦ
- Παρατηρείτε να διαταράσσεται η σειρά των όρων στην ΟΦ τίτλο;
.....
- Μετασχηματίστε τη φράση και σχολιάστε τις διαφορετικές εκδοχές του τίτλου
 - Παραλείψτε το επίθετο, αν έχει
 - Προσθέστε το, αν δεν έχει.....
- Μετασχηματίστε τον τίτλο από ΟΦ σε ΡΦ.....

B) ΤΙΤΛΟΣ ΜΕ ΡΦ

- Βρείτε ένα τίτλο με ΡΦ.....
- Διαταράσσεται η σειρά των όρων στην ΡΦ.....
- Σε ποια Φράση (ΟΦ ή ΡΦ) εστιάζεται η σημασία;.....
- Μετασχηματίστε ΟΦ σε ΡΦ και σχολιάστε τις διαφορετικές εκδοχές.....

Γ) ΤΙΤΛΟΣ ΜΕ ΣΤΙΞΗ

- Βρείτε ένα τίτλο που να αξιοποιεί τη στίξη.....
- Προσπαθήστε να προσδιορίσετε τη λειτουργία της στίξης στον τίτλο:.....

Β) Ετοιμάστε την προφορική παρουσίαση (1 ώρα)

Επεξεργαστείτε τα στοιχεία που συλλέξατε και ετοιμάστε την προφορική σας παρουσίαση δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη σαφήνεια της διατύπωσης. Καθορίστε επίσης τους ρόλους σας κατά την προφορική παρουσίαση, τον τρόπο που θα αξιοποιήσετε τις σημειώσεις σας, προσέχοντας στη διατύπωση του υλικού και προετοιμάστε τη «σκηνική» σας παρουσία. (Μπορείτε να οργανώσετε σε λογισμικό παρουσίασης ppt ένα συνοδευτικό κείμενο της παρουσίασης με τίτλο «Κριτική ανάγνωση πρωτοσέλιδου εφημερίδας» σε τρεις διαφάνειες. Στην περίπτωση αυτή η παρουσίασή σας να περιέχει εξώφυλλο με τίτλο «Κριτική ανάγνωση της Εφημερίδας Χ» και τα ονόματα των μελών της ομάδας σας και δύο επιπλέον σελίδες που θα αναφέρεστε στη δομή σελίδας που μελετήσατε και στη γλώσσα των τίτλων). Οι εργασίες θα αξιολογηθούν από την ολομέλεια και τον εκπαιδευτικό με κριτήρια που αφορούν την πληρότητα των πληροφοριών, την αποφυγή ανούσιων λεπτομερειών, την εκφραστική άνεση στον προφορικό λόγο, τον συντονισμό των μελών της ομάδας και στην επικοινωνιακά αποτελεσματική χρήση του λογισμικού παρουσίασης, στην περίπτωση που αξιοποιήθηκε.

Γ) Παρακολουθείστε τις παρουσιάσεις (2 ώρες)

Παρακολουθήστε τις παρουσιάσεις των συμμαθητών σας. Καταγράψτε στον πίνακα που ακολουθεί από κάθε πρωτοσέλιδο που παρουσιάζεται στην ολομέλεια τον τίτλο της κεντρικής είδησης.

	Τίτλος κεντρικής είδησης
Εφημερίδα 1	
Εφημερίδα 2	
Εφημερίδα 3	
Εφημερίδα 4	

Εφημερίδα 5	
Εφημερίδα 6	

Το υλικό αυτό θα σας φανεί χρήσιμο στη συζήτηση που επακολουθήσει στους ακόλουθους άξονες:

- Διερεύνηση της σχέσης της δομής της σελίδας του πρωτοσέλιδου και της χρήσης των γραφιστικών μέσων με τα ενδιαφέροντα των αναγνωστών.
- Διερεύνηση του τρόπου που προβάλλεται η ίδια είδηση σε διαφορετικά πρωτοσέλιδα σε σχέση με την έμφαση που δίνει το κάθε έντυπο σε μία είδηση και με τη γλωσσική εστίαση του τίτλου.

Φύλλο εργασίας 2ης Φάσης: Εύρεση και παρουσίαση είδησης

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Αποστολή σας στη φάση αυτή είναι να εντοπίσετε μία είδηση με θετικό πρόσημο και να την παρουσιάσετε στην τάξη, σχολιάζοντάς την. Ακολουθήστε την ακόλουθη πορεία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

A) Αναζήτηση και επιλογή ειδήσεων από τον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο

Αναζητήστε μία είδηση με θετικό πρόσημο ή αισιόδοξο μήνυμα από τον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο. Η επιλογή της είδησης πρέπει να καλύπτει τα ενδιαφέροντα της ομάδας σας (πολιτισμός, οικολογία, κοινωνία, επιστήμη, κ.λπ). Μπορείτε να αξιοποιήσετε τους δικτυακούς τόπους που ακολουθούν ή άλλους της δική σας επιλογής:

- http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/guides/internet/greek/page_000.html: Ημερήσιος και εβδομαδιαίος τύπος
- http://www.alliotiko.gr/index.php?option=com_content&view=featured&Itemid=435: Αλλιώτικες ειδήσεις
- <http://www.in2life.gr/>: ψηφιακής ενημέρωσης
- <http://tvxs.gr> TV χωρίς σύνορα.

B) Οργανώστε την προφορική σας παρουσίαση. Προσπαθήστε να καλύψετε όλα τα ακόλουθα σημεία

1. Τίτλος είδησης, πηγή, συντάκτης, σε ποιον απευθύνεται
2. Παρουσίαση περιεχομένου (μπορείτε κατά την παρουσίαση να αξιοποιήσετε το αφηγηματικό διάγραμμα)

3. Ο τίτλος και η σχέση του με το περιεχόμενο της είδησης. Σε ποια πτυχή του κειμένου εστιάζει;
4. Στοιχεία αφήγησης, περιγραφής επιχειρηματολογίας στο κείμενο, σχόλιο του συντάκτη
5. Τεκμηριώστε με δύο τουλάχιστον λόγους γιατί επιλέξατε την είδηση.
(Μπορείτε να οργανώσετε μία συνοδευτική παρουσίαση ppt με λίγες διαφάνειες με λέξεις-κλειδιά για το θέμα σας, που θα υποστηρίζει την προφορική παρουσίαση)

Φύλλο εργασίας 3ης Φάσης: Δημιουργία εντύπου

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Ήλθε η ώρα να συνθέσετε το δικό σας ενημερωτικό έντυπο το οποίο θα απευθύνεται στη σχολική κοινότητα. Έχετε στη διάθεσή σας ψηφιακά όλο το υλικό των ειδήσεων που παρουσιάστηκαν το οποίο πρέπει να μετασχηματίσετε πυκνώνοντάς και πλαισιώνοντάς το με εικονιστικό υλικό. Το έντυπό σας θα περιέχει κι ένα κύριο άρθρο που εσείς θα συντάξετε με τίτλο «Γιατί οι έφηβοι αποτελούν το χαμηλότερο ποσοστό αναγνωστών εφημερίδων;».

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1) Σχεδιασμός (1 ώρα)

Προκειμένου να φέρετε σε πέρας το έργο σας:

- Εξετάστε το υλικό και αποφασίστε ποια είδηση θα προβάλετε περισσότερο και ποια λιγότερο και ποιες θα πλαισιώσετε με εικονιστικό υλικό.
- Κάντε ένα σχεδιασμό της δομής και του περιεχομένου του άρθρου σας, βάζοντας όλοι τις ιδέες σας.
- Μελετήστε τα δοσμένα πρότυπα στο Publisher και παρατηρήστε τη λειτουργικότητα της δομής τους συγκρίνοντας τα με τα πρότυπα των πρωτοσέλιδων που γνωρίσατε.

Στη συνέχεια, αναλάβετε ρόλους (**διευθυντής σύνταξης, δημοσιογράφοι, σχεδιαστής**) ανάλογα με την κλίση και τα ενδιαφέροντα και ανάλογα με τον ρόλο σας αναλάβετε να κάνετε τα ακόλουθα ως προεργασία για το σπίτι:

- **Διευθυντής σύνταξης:** γράφει το κύριο άρθρο «Γιατί οι έφηβοι αποτελούν το χαμηλότερο ποσοστό αναγνωστών εφημερίδων;».
- **Δημοσιογράφοι:** πυκνώνουν τα κείμενα, βρίσκουν εικονιστικό υλικό.
- **Σχεδιαστής, μακετίστας εντύπου γραφίστας:** κάνει μία πρόταση για το στήσιμο του εντύπου.

2) Υλοποίηση (2 ώρες)

Κάντε διορθώσεις στα κείμενα περιλήψεις που δημιούργησαν οι δημοσιογράφοι της ομάδας, βρείτε κατάλληλους τίτλους και ελέγξτε αν και πώς θα αξιοποιήσετε το εικονιστικό υλικό.

- Κάντε διορθώσεις και βελτιώστε το άρθρο του διευθυντή σύνταξης με τίτλο «Γιατί οι έφηβοι αποτελούν το χαμηλότερο ποσοστό αναγνωστών εφημερίδων;».
- Ελέγξτε την πρόταση του σχεδιαστή και συναποφασίστε την τελική δομή του δικού τους έντυπου ενημέρωσης αξιοποιώντας τις δυνατότητες του εργαλείου Publisher. Συζητήστε αν θα βάλετε διαφημίσεις και καταλήξτε στα γραφιστικά μέσα που θα αξιοποιήσετε

Στήστε το έντυπο κάνοντας τις τελικές διορθώσεις.

3) Παρουσίαση εντύπου/αξιολόγηση (2 ώρες)

Συζητήστε και διαμορφώστε με την ομάδα σας, την ολομέλεια της τάξης και τον διδάσκοντα τα κριτήρια αξιολόγησης των εντύπων ενημέρωσης που δημιουργήσατε. Αξιολογήστε τα έντυπα και αυτοαξιολογηθείτε.

Η. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Προκειμένου να εξοικονομηθεί χρόνος η φάση της αποδόμησης των πρωτοσέλιδων μπορεί να γίνει στην τάξη σε δύο μόνο διδακτικές ώρες και να παραληφθεί η φάση της δημιουργίας παρουσίασης (ppt) στην πρώτη και δεύτερη φάση του πρότζεκτ. Επιπλέον, αν ο διδακτικός χρόνος είναι περιορισμένος, οι ομάδες μπορούν να δουλέψουν το τρίτο ή το δεύτερο στάδιο της εργασίας τους ως πρότζεκτ στο σπίτι με ένα ενδιάμεσο διάλειμμα ανατροφοδότησης στην τάξη.

Σε μία πιθανή επέκταση του σεναρίου κάποιες ομάδες θα μπορούσαν να σχεδιάσουν ένα έντυπο με το εργαλείο Publisher, άλλες ένα ιστολόγιο (blog) ενημέρωσης και κάποιες άλλες ένα τηλεοπτικό ή ραδιοφωνικό δελτίο ειδήσεων και να συζητηθεί και να συγκριθεί στην ολομέλεια το αποτέλεσμα. Επιπλέον, σε μία άλλη διάσταση/επέκταση της εργασίας οι μαθητές θα μπορούσαν να εμπλακούν στο Δίκτυο «Έφηβοι-Άγγελοι Καλών Ειδήσεων». Τέλος η εργασία αυτή θα μπορούσε να αποκτήσει «δια-χρονικό» περιεχόμενο, αν η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να επικαιροποιεί το δικό της έντυπο ενημέρωσης κατά διαστήματα.

Θ. ΚΡΙΤΙΚΗ

Επειδή το πρότζεκτ διαρκεί μεγάλο χρονικό διάστημα, υπάρχει το ενδεχόμενο οι μαθητές να χαθούν και μην κατανοούν τη λειτουργικότητα συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Ο εκπαιδευτικός σε τακτά χρονικά διαστήματα μπορεί να υπενθυμίζει το πλαίσιο και τον στόχο. Δυσκολίες ενδεχομένως μπορεί να προκύψουν και κατά την παρουσίαση των ευρημάτων στην ολομέλεια, γιατί τα παιδιά δεν έχουν μάθει να ακούν τους συμμαθητές τους ούτε να είναι ενεργητικοί ακροατές. Η αυτοαξιολόγηση και η ετεροαξιολόγηση μπορούν να βοηθήσουν στην κατεύθυνση αυτή.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΕΠΠΣ. 2003. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας για το Γυμνάσιο*, ΦΕΚ 303B/13-03-2003), Διαθέσιμο στο διαδίκτυο <http://www.pi-schools.gr/programs/depps/>.

Holmes, B., Tangney, B., Fitzgibbon, A., Savage, T. & S. Mehan. 2001. Communal Constructivism: Students constructing learning for as well as with others. A search for an appropriate model of education. *Mind*, 3, 1-7. Citeseer.

Kalantzis, M. & B. Cope. 1999. “Πολυγραμματισμοί: επανεξέταση του τι εννοούμε ως γραμματισμό και τι διδάσκουμε ως γραμματισμό στα πλαίσια της παγκόσμιας πολιτισμικής πολυμορφίας και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας”, στο Α-Φ. Χρηστίδης (επιμ.). “*Ισχυρές*” και “*ασθενείς*” γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. *Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού* (τ. 2), 680-695. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ., Μ. Παυλίδου, Μ. & Ι. Χαλσιάνη. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. www.greeklanguage.gr/digitalshool

Κουτσογιάννης, Δ. & Αλεξίου, Μ. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Μελέτη στο πλαίσιο της Δράσης 62 (Π.3.1.3)*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. <http://www.greeklanguage.gr/aboutdigitalschool>.

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας www.greeklanguage.gr/digitalshool

Κουτσογιάννης, Δ. 2011. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32ης συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη, ΙΝΣ.

Κουτσογιάννης, Δ. 2010. «Θεωρητικό πλαίσιο της γλωσσικής διδασκαλίας και αξιοποίηση των ΤΠΕ», Στο *Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης, τόμος 3: κλάδος ΠΕ02, Β' έκδοση.* Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.

Λύκου, Χ., Β. Βασιλειάδης, Β. Ιντζίδης & Π. Κυρδή. (χ.χ.) Δημιουργική Γραφή – ΜΜΕ, ΙΔΕΚΕ. <http://repository.edulll.gr/edulll/handle/10795/1116>

Μητελούδης, Π. 2012. *Παρουσίαση είδησης και σχολιασμός.* Διδακτικό σενάριο για τη Νεοελληνική Γλώσσα (Β' Λυκείου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. 2011. *Πρόγραμμα Σπουδών για τη Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο.* ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα) – Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Αθήνα. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php>

<http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/units/?course=DSGL-A107&id=1813>

Σαπουντζής, Γ. 2011. Η εφαρμογή της θεωρίας του Κοινοτικού Εποικοδομητισμού (Communal Constructivism, C.C) σε περιβάλλοντα διαδικτυακής εκπαίδευσης. Στο *Τα Εκπαιδευτικά*, τ. 99-100, 162-171.

Σεφερλή, Ν. 2012. *Από το περίπτερο στο web και από τα πρωτοσέλιδα στις αρχικές σελίδες: οι περιπέτειες ενός σύγχρονου αναγνώστη.* Διδακτικό σενάριο για τη Νεοελληνική Γλώσσα (Β' Λυκείου) στο πλαίσιο της Πράξης «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και

δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.